

ถั่วแขก (*Phaseolus vulgaris* L.)

พันธุ์สีเหลืองเทพรัตน์เบอร์ 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มุลนิธิชัยพัฒนา

ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 02-447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วแขกสีเหลือง ได้จากการผสมข้ามระหว่างถั่วแขกสายพันธุ์แม่ (CMB 002) กับสายพันธุ์พ่อ (CMB 001) ซึ่งเป็นพันธุ์กรรมจากแหล่งรวบรวมสายพันธุ์ถั่วแขกของสาขาพืชผัก มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ลักษณะสายพันธุ์แม่ เป็นถั่วแขกเลื้อย ฝักกลม สีเขียว ให้ผลผลิตสูง ออกดอกเร็ว ส่วนสายพันธุ์พ่อเป็นถั่วแขกพันธุ์พุ่ม ฝักกลม ปลายเรียวแหลม ฝักมีสีเหลือง ผลผลิตต่ำ ทำการผสมข้ามเมื่อปี พ.ศ. 2551 ณ สำนักฟาร์ม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกคัดเลือกจำนวน 7 รอบ ได้ถั่วแขกที่มีลักษณะคงที่ทางพันธุ์กรรม จากนั้น ทำการปลูกทดสอบรวมกับสายพันธุ์อื่น ๆ เพื่อเก็บข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปี พ.ศ. 2557 – 2558 ได้นำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 และพระราชทานนามว่า “ถั่วแขกสีเหลืองเทพรัตน์ เบอร์ 1”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ถั่วแขก ชื่อสามัญ common bean ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Phaseolus vulgaris</i> L. วงศ์ Fabaceae พืชผัก ไม้เถาล้มลุก
ต้น	ไม้เถาไม่มีเนื้อไม้ ลำต้นบาง มีการเจริญเติบโตแบบขึ้นค้ำ (indeterminate) สีเขียว
ใบ	ใบประกอบแบบขนนกหนึ่งชั้น (pinnately compound leaf) ใบย่อยจำนวน 3 ใบ (trifoliolate) รูปไข่กว้าง (ovate) สีเขียวแต่มีม่วง ใบย่อยส่วนปลาย กว้าง 10.5 เซนติเมตร ยาว 13.25 เซนติเมตร ปลายใบแหลม (acute) แผ่นใบทั้งสองด้านมีขนเล็กน้อย (pubescent) ก้านใบสีเขียว
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก (raceme) ออกตามซอกใบ กลีบเลี้ยง (calyx) สีเขียว กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว ประกอบด้วย กลีบกลาง (standard) 2 กลีบ เชื่อมติดกัน กลีบคู่ข้าง (wing) 2 กลีบ แยกจากกัน และกลีบคู่ล่าง (keel) 2 กลีบ
ผล	ผลเป็นฝักแบบถั่ว (legume) รูปขอบขนาน (oblong) โค้งเล็กน้อย สีเหลือง กว้าง 0.89 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร ความหนา 0.97 มิลลิเมตร น้ำหนักประมาณ 8.17 กรัม ปลายฝักแหลม ผิวเรียบ

- เมล็ด** รูปร่างเมล็ดเป็นรูปไต (kidney shape) สีขาว ขั้วเมล็ด (hilum) สีครีม จำนวนเมล็ด 8 – 9 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด เฉลี่ย 21.98 กรัม
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุการออกดอก 30 – 35 วัน หลังเพาะเมล็ด
 2. ผลผลิตต่อต้นประมาณ 500 - 600 กรัมต่อต้น
- ลักษณะเด่น** ฝักสดสีเหลือง

ถั่วแขกพันธุ์สีเหลืองเทอร์ตันเบอร์ 1